

37

FACVLTATIS MEDICAE
IN
ACADEMIA LIPSIENSI
H. T.
PRO-CANCELLARIVS
D. POLYCARPVS GOTTLIEB
SCHACHER
ORDINIS SVI DECANVS
PANEGYRIN MEDICAM
INDICIT.

FACULTATUS MEDICAE
IN
ACADEMIA LIPSIBNSI
P. T.
PRO CANCELLARIO
D. POLYCARPO GOTTLIEB
SCHACHER
ORDINIS SUI DECANVS
FACULTATIS MEDICAE
LIPSIBNSI

Vi minima corporis nostri initia, quotidiana eius incrementa, cum plenaria partium formatione, et eleganti symmetria, attentius paulo contemplantur, ii assatim habent, cur diuinam summi Creatoris sapientiam, ex stupendo illo opere vndique emicantem, pie venerentur ac demirentur. Sed mortales plerumque ea, quæ consuetæ naturæ ordine fieri solent, parum curant, nedum digne expendunt. Quod si vero accidit, vt pars quædam organica, perfecte formata, insolite in liquidum mutetur, et plane evanescat, protinus in admirationem quilibet pene abripitur, et valde insolentis phaenomeni rationem scire auet. Profecto obseruatio, a BARTHOLINO * litterarum monumentis consignata, admirationis est plena, et fidem propemodum superare videtur. Haec namque virum quempiam sistit, qui vigesimo quarto aetatis anno in arthriticos dolores delapsus, pederentim eam omnium ossium mollitiem contraxit, vt brachia eius, cruraque, sine vlllo doloris sensu flecti potuerint. Imo vero ossa quæuis adeo mollia tandem euaserunt, vt, musculis contractis, homo staturæ alioquin iustae et elegantis, ad tantas angustias fuerit reductus, vt vix staturam pueri trium annorum aequauerit, omnibus, cum corporis, tum animi, functionibus, exce-

A 2

pto

(*) Vid. Aët. Hist. nat. Vol. 3. Obs. 24.

pto saltem motu, integris fere permanentibus. Atque eiusmodi mutationi omnes pene solidas corporis partes obnoxias esse, obseruationum medicarum gnaris ignotum haud est. Memoratu omnino digna sunt, quae paucis ante annis in Iuene, ex antiquissima et illustrissima gente orto, pleaeclaris animi dotibus ornato, phthisique extincto, animaduertere nobis licuit. Et enim is a teneris gracilioris corporis erat constitutionis, atque ad affectus pectorales, et phthisin ipsam procliuis, qua parens eius, et alii cognati, laborauerant olim, et frater germanus, vigesimum tertium aetatis annum nondum supergressus, atque eodem affectu diu multumque fatigatus, breui post laudati iuuenis obitum, praematuram quoque obierat mortem. In primis vero, octo circiter hebdomadas ante obitum, non modo pectoris angustia eidem anxietates creabat ineffabiles, sed et abdomen paulatim intumescens ascitem prodere videbatur. Et licet animi sui sensa clara voce explicare, et alimenta euechyma non sine omni appetentia comedere valeret: tamen attritis sensim ac sensim viribus, corporeque atrophiam extreme extenuato, tandem placide vltimum edebat halitum. Aperto post facta thorace, tota cauitas dextra, sero corrupto repleta, tantaque huius copia inueniebatur, vt idem diaphragma vltra os ilium dextrum protruserit, pulmonis vestigio nullo ibidem comparente, excepta saltem membrana duplicata, incrassataque, et albo colore tincta. Haec vero quatuor circiter pollices longa lataque, ei tracheae parti, e qua ramus dexter educitur, ita adhaerebat, vt leui contactu, et suapte veluti sponte decideret, quam curiositatis ergo adhuc asseruamus. In latere opposito parum feri extruafati, et lobus pulmonis, integer quidem, sed pluribus vomicis foedatus, in conspectum prodibat. Ex morbi historia concise descripta apparet, genuino ascite nequaquam laborasse nostrum, vtut abdomen in eam excreuisset molem, quam in asciticis vix maiorem deprehendamus; quandoquidem puridus humor iis saltem partibus, quae thoracem componunt, huncque ab imo ventre distinguunt, comprehensus, in
oculos

oculos incidebat. Sane ascitis alibi descripti occasione tam insolitum diaphragmatis situm delineauimus, vt idem aquarum mole pressum, in latere thoracis dextro ad costam superiorem secundam, in altero ad tertiam vsque adscenderet, ibidemque partibus vicinis, fibris interiectis, adhaereret. In praesenti thoracis empyemate contrarius est septi transuersi situs, vt pote profunde admodum cum ipso hepate in abdomen delapsi. Quapropter laudatum iuuenem ex pectoris angustia insignes persensisse anxietates, nemini mirum videbitur. Licet namque latus adfectum omni destitueretur pulmone, idque parum ad respirationem amplius conferret; tamen maxima putridi feri moles, indeque oriunda difficilis, et diaphragmatis, et cordis, et pulmonis residui, motio, non poterat non inquietum reddere misellum, tunc demum aliquid solatii inquiringentem, quando erectum corporis situm seruaret, aut in lecto cubans lateri morbofo incuberet. Illo enim tempore liberius paulo, sero putrido ad inferiora, aut latus adfectum conuerso, spiritum ducebat, vocemque satis claram edebat. Equidem plerique phthisicorum cum propter aerem, foedis puris particulis inquinatum, minusque hinc sonorum, tum in primis propter glottidem, puris acore erosam, et scissuris veluti exaratam, aut pro circumstantiarum varietate, nimium vel humectatam, vel exsiccatam, aliqua raucitatis specie affliguntur: at ab hoc incommodo immunis permanserat noster. Quandoquidem glottis, vocem naturaliter fingens, superficiem glabram politamque verisimiliter seruauerat, pure non tam frequenti screatu eiecto, sed potius in alterutro thoracis latere congesto, pulmone residuo interea temporis aerem, ad vocem formandam necessarium, adhuc suppeditante. Potissimum vero dextri pulmonis defectus, qui mihi met ipsi non leuem mouit admirationem, paulo attentius considerari meretur. Sane cum ne tantillum pulmonarii vasis, vel substantiae vesicularis, in tota thoracis cauitate apparuerit, non sine probabilitatis specie defectum huius pulmonis fuisse natuum, existimare quis possit. Praeter-

quam enim quod Cl. GOELLERVS (*) plenarium pulmonis defectum in abortu monstruoso humano obseruauit, absteruissimum certe huius phaenomeni rationem multo facilius animo concipi posse, arbitror, si, tenerrima futuri pulmonis staminia dissoluta fuisse, nec debite explicata, asseratur, quam si, tantae molis viscus in liquorem pueridum fuisse conuersum, existimetur. At enimuero illam quo minus complectamur sententiam, haud pauca prohibent. Siquidem constat, iuuenem optimum saepe pectoris, et in primis lateris dextri, puncturis, item tussi, lenta corporis consumptione, excretionem foetidae materiae, febre hectica, similibusque symptomatibus, fuisse constitutum; quae omnia non tam pulmonis defectum, quam potius labem eius indicant. Copiosissima insuper materia corrupta, in adfecto latere deprehensa, non tam hydropem, quam rebus empyema designat. Parum namque similitudinis materia illa cum hydropicorum aqua habebat, ac praeterea pulmo sinister, vomitis multis scatens, malorum fontem dilucide declarabat. Ut nihil iam de residua membrana dicam, quae quidem externa pulmonis membrana longe erat crassior; cum tamen illi trunci asperae arteriae parti, a qua dexter ramus, ad pulmonem eiusdem lateris excurrens, ordinarie exit, adhuc adhaeserit, et pleraeque viscerum tunicae externae, quorum substantia interna paulatim consumitur, haud mediocriter crassescant: non sine causa memoratam membranam pro residua pulmonis portione habemus. Accedit, quod alia quoque viscera huiuscemodi mutationem subinde subeant. Sic alia occasione renes, quorum tota substantia vasculoso-tubulosa erat consumpta, descripsimus. Atque alio in cadauere maximam vesicae urinae partem, pure depastam, ac in femina quadam, maligno fluore albo laborante, ingentem vaginae uteri portionem exesam, consumptamque, ac in infante mortuo in lucem edito cerebrum fere totum, in liquorem putridum commutatum, obseruauimus. Alias huius generis obseruationes ut iam taciti

(*) Ephem. N. C. D. 2. A. 1. Obs. 143.

taciti praetereamus. Neque vero inauditum quiddam est, pulmonem alterutrum purulento humore prorsus fuisse absumtum. Certe ingenuus anatomicus, et attentus rerum medicarum obseruator, DIMERBROECKIUS, (*) de quodam ex vulnere thoracis in phthisim delapso, tandemque vita erepto, sequentia proponit: *aperto thorace, inquit, inuenimus vulnerati lateris totum pulmonis lobum supparatione adeo consumtum, ut ne minima quidem eius particula in latere illo superesset, imo vero dixisses, nunquam in illo latere quidquam pulmonis fuisse: atque hinc magnopere admirati sumus omnes, quomodo ille homo tanto tempore in vita superesse potuisset.* Alias a probatae fidei viris recensitas obseruationes breuitatis ergo iam de industria omitimus. Potius nonnihil rimari iuuat, quomodo pulmo, ex cartilaginibus, vt et vasis sanguiferis, minimis, maioribus, maximisque, et aliis partibus, contextus, aegro adhuc superstite, consumi, et in liquorem conuerti possit. Id quidem nemini obsecurum fore arbitror, praegrans huius visceris consumtionem haud repente, sed lente et pedetentim fieri. Etenim si vasi vni alterique pulmonis maiori vulnus latum infligeretur, quid lethiferum sanguinis effluxum, praecipue cum hic loci cor prope positum impetuote vitale liquidum in vicinum pulmonem impellat, impedire queat, ego perspicere nequeo. Proinde vt pulmo in embryone quotidiana, at insensibilia capit incrementa, ac progressu demum temporis insignem acquirit magnitudinem: ita pulmonem perfecte formatum, et ad debitam magnitudinem perductum, ac denuo consumendum, minimarum, et insensibilium, particularum iacturam perpetim facere, veri est simillimum. Iam vero omnia vasa naturali fibrarum, e quibus construantur, virtute partim contrahuntur, partim abbreviantur, eademque liquidorum contentorum vim multum superantia, haec non modo expellunt, verum eodem etiam tempore paulatim eo vsque crispantur, et angustantur, donec latera se mutuo contingentia transluentibus liqui-

(*) Anat. l. 2. c. 13. p. 326.

liquidis remoram iniiciant, et eorundem transfusum plane cohibeant. Proinde rationem iam elucere opinor, cur pulmo in alterutro thoracis latere, sine lethali sanguinis effusione prorsus consumi possit, ac soleat. Quandoquidem suppono, portionem pulmonis, vlceris labe infectam, vitali sensu paulatim exui, vicina vero vasa eodem adhuc pollere, atque hinc puris acore existimata fortius contrahi. Insuper suppono, liquidi in vasis exulceratae partis residui vim minui haud parum; quippe humorem elasticae naturae ex vasis amplioribus in minora, minimaque, compulsus, atque ideo compressus, longe potentius vim suam elasticam, et renitendi conatum exserere illo, qui ex angusto spatio in angustum tendit, nemo temere inficias iuerit. In exulcerata vero parte vascula sunt corrosa, proptereaque ex iis stillantes liquores, inque spatium augustum tendentes, vim suam renitendi atque elasticam amittunt, ideoque nec sanguini nouiter adfluente, nec vasis ipsis amplius renituntur. Quare fieri aliter nequit, quam vt vasa, in peripheria vlceris posita vellicataque, debilitatis contentorum liquidorum viribus, adhuc potentius constringantur, ostiolorumque diameter angustetur, atque hac ratione adfluente sanguini efficacius resistatur, et liberior effluxus cohibeatur. Ex his autem porro consequitur, vlcere paulatim latius profundiusque serpente, circumposita vasa, vtut secundum naturam magna et ampla, respectu partis exulceratae contracta esse minimaque, adeoque totum pulmonem sine mortifera sanguinis effusione consumi posse. Neque vero eiusmodi maiorum etiam vasorum coarctationem cum autopsia pugnare, opinor. Quis enim ignorat, post infantis natiuitatem, et canalem arteriosum, et foramen ouale, spontaneo naturae ductu, et sanguinis cursu aliorum directo, contrahi, angustari, tandemque penitus consolidari. Est praeterea explicatu perarduum atque difficile, quomodo tantae molis viscus in liquidum conuerti possit. Si prima corporis rudimenta probe pensitemus, & sententiae etiam eorum, qui futuri embryonis stamina ante conceptionem in ouulo materno

terno iam tum praexistere, existimant, accedere velimus: te-
nerrima tamen ea stamina liquidum potius, quam solidum cor-
pusculum formare, nemo, credo, inficiabitur. Iam vero con-
ceptionis, succique nutritii virtute, exillissima, tenerissimaque
fibrulae explicantur, solidescunt, ac earum non paucae in os-
seantibus substantiam indurescunt. Quare, quamdiu corpus cre-
scit, tamdiu liquidum in solidum mutatur. Proximum nimis fo-
ret, si stupendi huius phaenomeni rationem, digne explicare
moliremur, in eo autem physiologorum plerosque concordēs
esse, animadverto, liquidi mutatione in solidum, a particulis
gelatinosis terrestribus, a flumine sanguineo secretis, inque mu-
tuos amplexus compulsis, et arctius tum inter se, tum cum par-
tibus nutriendis vitis, dependere, atque ideo ea particularum
nutriciarum, et ex his contextarum fibrarum, et laminarum
vitione, modo strictiore, modo firmissima, omne,
quod in partibus solidis ratione firmitatis observatur, discrimen
effici. His ita positis, modum, quo solidum in liquidum transi-
sit, facilius iam enodari posse existimo. Etenim necesse est, ut
nihil particularum stricta solvantur, particulae minimae antea
quiescentes, nunc vero solutae, interfluente humido, disconti-
nuentur, perpetinque moventur. pro hac demonstratione, pars
solida liquidi, a quo olim originem traxit, naturam denovo in-
duere possit, id enim nequaquam adseruorim, particulas ter-
restres in aquam prorsus mutari, sed crediderim potius, eas in
minimas moleculas diuisas, et vehiculo aquoso sufficienter dilu-
tas, cum hoc liquidum componere. Quid autem particula-
rum concretarum unionem soluat, nondum adeo clare innotet
scire. De famosa illa machina Papiniana constat, ossa in ean-
dem, cum sufficienti aquae copia, indita, intra breue temporis
spatium, caloris externi ministerio, colliquescere, et in liquamen
veluti conuerti. Similem in modum vitae corporis partes soli-
das in fluidum mutari, vero minime videtur. Quando-
quidem aer, in machina praememorata conclusus, et externo
calore expansus, immensis viribus, aquam in ossium poros ad-

git, particulasque stricissime vitas impetuose disiungit; quales certe potentias in aëre, corpori viuo inexistente, ne animo quidem concipi possunt. Insuper spiritu vini, & salis ammoniaci aliisque spiritibus sulphureis et alcalicis, carnem visceraque haud dissolui, sed iisdem a corruptionis labē, ceteris paribus, immunita praeseri, & indurari, autopsia edocemur. Quare soli, et simili huiusmodi, acedini, visceris in liquidum conuersionem nemo fortassis adscribet. Porro aqua regia, et aliis spiritibus acidis corrosiuis ossium carnisque et viscerum compagem paulatim dissolui, eademque in minimas particulas redigi, experimenta, cum in suam instituta, satis superque docent. Nolim tamen propterea praesentis pulmonis conuersionem in putridum liquorem corrosiuo istiusmodi sali acido attribuere. Praeterquam enim, quod huius naturae sal in vlcere pulmonis dominari, nondum est iunctum, certe in ipso liquore, copiose in thorace collecto, caustica vis deprehendi haud potuit; praecipue cum neque diaphragma, neque pleura, neque alia pars, putrido nullo liquore irrigata, vlla corrosionis vestigia exhibuerit. Denique pulmonem, in aquam proiectum, sensim putrescere, dissolui, ac diuturna maceratione ac putrefactione totum in minimas particulas discerpi, hasque sufficienti aquae copia dilutas, fluidi tandem naturam induere, autopsia locuples est testis. Proinde pulmonem exulceratum putridumque simili modo in liquidum conuerti, veritati maxime videtur consentaneum. Siquidem cum ante suppurationem liquorum motus per minutissima vascula plus vel minus impediatur, iidemque ibidem cumulentur, cumulati vero et exagitati latera vasorum diuellant, extendent, eorumque poros ampliatos iusto copiosius sibeant: fieri tunc aliter nequit, quam ut intimior particularum contactus nonnihil dissoluatur, tubulique elongati, elanguescant et mollescant. Quando autem humores stagnantes paulatim corrumpuntur et putrescunt, ac eadem labē intrinsicē tubulorum humores inficiuntur: ratio omnino patet, cur tubuli pedetentim elasticitate omni, ac vitalitate exuantur.

antur. Continuatam vero, tum extrinseci, tum intrinseci, humoris corruptione, tandem iidem tubulos, vitalitate omni priuatos, atque hinc suapte sponte ad resolutionem putredinosam pronos, diuellunt, discerpunt, inque minimas particulas resoluunt, resolutas porro diluunt, sicque vna cum iis liquorem corruptum componunt. Quod si itaque istiusmodi corruptio putredinosa profunde lateque serpat, fieri omnino potest, vt cotus tandem pulmo consumatur, inque putridum liquorem conuertatur. Haec qualiacunque proponendi

VIR IUVENIS

CLARISSIMVS DOCTISSIMVSQVE DOMINVS

IOHANNES FERDINANDVS
SIMSEN,

VRATISLAV. SILES,

MEDICINAE BACCALAVREVS,

iam publice commendandus, occasionem nobis dedit. Is aliquot annos in Academia nostra commoratus, a Doctorum, publice priuatimque docentium, ore diligenter pependit, et inprimis arti medicae assiduam sedulamque nauauit operam. Paucis ante mensibus a Collegio nostro modeste petiit, vt ad examen theoreticum admitteretur. Voti sui compos factus, atque ad interrogata apte respondens, non difficulter licentiam publice legendi, nec non alterum examen practicum obeundi obtinuit. In his omnibus ita se gessit, vt a laudato Collegio dignus fuerit iudicatus, cui facultas ad altiora adspirandi concederetur. Proximo itaque Veneris die Dissertationem *de Vinculis chirurgicis* conscriptam, pro virili defendet, a me vero, post confictum

dispu-

disputatorium, laborum praemium, promeritasque honores
impetrabit. Cum enim auctoritate *Reuerendissimi, Sere-*
nissimi, Celsissimique Principis ac Domini, Domini
WILHELMI MAVRITII, Ducis
Saxoniae, Cluuae, Montium, Angriae et Westphaliae,
et reliqua, Postulati Administratoris Episcopatus
Martisburgensis, et Academiae huius Cancellarii
perpetui, Domini mei clementissimi, Procancellarii mu-
nus mihi sit demandatum, officio huic, et honestis Candidati
desideriis satisfactorus, hunc ipsum *Licentiatum Medicinae* hono-
ribus ritumaiorum condecorabo. Quae solennia vt **RECTOR**
ACADEMIAE MAGNIFICVS, ILLVSTRISSI-
MI COMITES, PROCERES VTRIVSQUE REI-
PUBLICAE GRAVISSIMI, VT ET GENERO-
SISSIMI AC NOBILISSIMI ACADEMIAE CI-
VES, praesentes celebrare velint, ea, qua decet, obseruancia
ac humanitate rogamus et obtestamur. P. P. Domin. I. p.

Epiph. Anno MDCCXXX

LIPSIAE,

EX OFFICINA TITIANA.

LIBRARY
EX OFFICIO

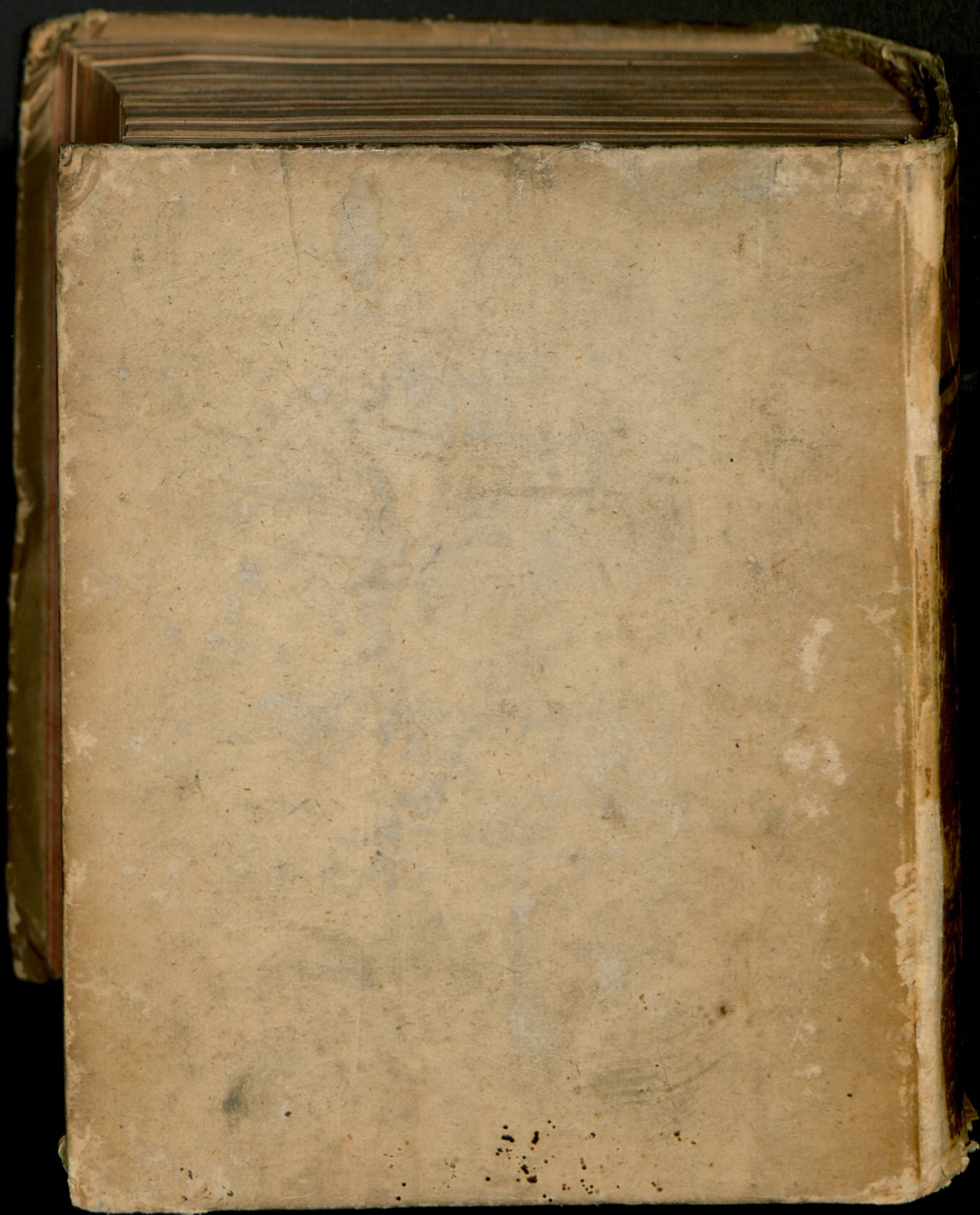

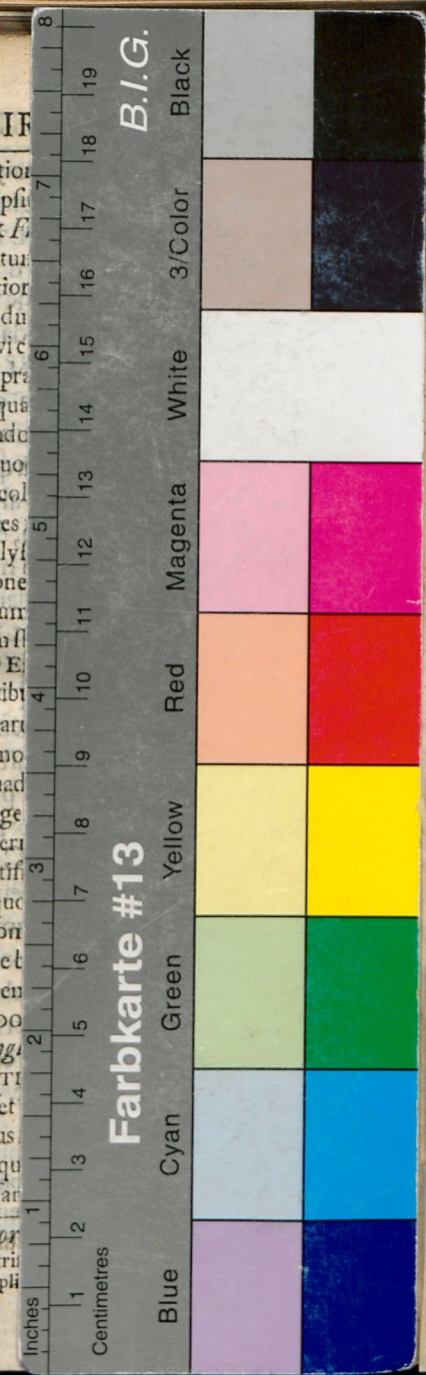
01 A 6602

ULB Halle
002 932 512

3

37

FACULTATIS MEDICAE
IN
ACADEMIA LIPSIENSI
H. T.
PRO-CANCELLARIVS
D. POLYCARPVS GOTTLIEB
SCHACHER
ORDINIS SVI DECANVS
PANEGRIN MEDICAM
INDICIT.

